

Vergaderjaar 2019–2020

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 2890

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2020

Op 9 juni 2017 bent u door de Minister van Buitenlandse Zaken geïnformeerd over de Europese Commissievoorstellen ten aanzien van informatievoorziening en in het bijzonder over Fiche «een verordening voor het creëren van een Single Digital Gateway (SDG)».¹ Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft vervolgens namens Nederland de onderhandelingen gevoerd.

De SDG-verordening² is in oktober 2018 aangenomen door het Europees Parlement. Daarmee heeft Nederland de wettelijke verplichting gekregen om de verordening uit te voeren.

De coördinatie op de implementatie van de verordening wordt sinds juli 2019 onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitgevoerd. Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de SDG en de resultaten die in de afgelopen periode zijn gerealiseerd. Voordat ik de resultaten nader toelicht, wil ik u kort meenemen in het doel van de SDG-verordening.

Digitale drempels wegnemen

Niet iedereen in de EU heeft op dit moment op eenzelfde manier toegang tot digitale overheidsdienstverlening. Dat wil de Europese Commissie verbeteren door met de SDG-verordening één online toegangspuntaal te creëren voor makkelijke en integrale toegang tot online informatie,

¹ Kamerstuk 22 112, nr. 2359

² Regulation (EU) 2018/1724 of the European Parliament and of the Council of 2 October 2018 establishing a single digital gateway to provide access to information, to procedures and to assistance and problem-solving services and amending Regulation (EU) No 1024/2012 - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.295.01.0001.01.ENG

administratieve procedures en daarbij horende diensten voor ondersteuning en probleemoplossing in de verschillende Europese lidstaten.³

Informereren van burgers en bedrijven en hen waar nodig ondersteunen

Overheidsorganisaties die vallen onder de verordening moeten er voor zorgen, dat de informatie die hoort bij de betreffende dienstverlening en zogenoemde hulp- en ondersteuningsdiensten, niet alleen in de landstaal wordt aangeboden, maar ook in een veelgebruikte Europese taal.⁴ In Nederland is de keuze gemaakt voor het Engels als tweede taal.

Procedures die online aangeboden dienen te worden

Vervolgens bepaalt de verordening dat voor grensoverschrijdende gebruikers relevante administratieve procedures (bijvoorbeeld bij verhuizen, een bedrijf starten of studeren) straks van begin tot eind digitaal doorlopen moeten kunnen worden. Dat noemt de verordening «Procedures».⁵

Een bijzonderheid in dit verband is dat burgers en bedrijven voor deze procedures het recht krijgen om toestemming te geven om overheden onderling digitaal relevante bewijsstukken uit te laten wisselen, het «Once-Only Principe» (OOP). De impact van dit principe op de Nederlandse uitvoering moet begin 2021 duidelijk zijn. De lidstaten en de Commissie zijn hierover nog in gesprek.

Centrale digitale toegangspoort

Europese burgers en ondernemers die in een andere Europese lidstaat wonen, werken, ondernemen of studeren krijgen op een eenvoudige manier toegang tot overheidsdienstverlening in andere lidstaten via een Europese centrale digitale toegangspoort, ook wel «gateway» genoemd. Deze website zal de naam «YourEurope»⁶ krijgen. Deze centrale toegangspoort verwijst gebruikers vervolgens door naar de juiste website in de lidstaat waar zij iets willen regelen.

Uitgangspunten Nederlandse implementatie

Voor de Nederlandse implementatie van de Single Digital Gateway zijn uitgangspunten opgesteld⁷ door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De benodigde activiteiten worden in gezamenlijkheid met ketenpartners uitgevoerd. Verder is voor onderdelen van de implementatieopgave een gemeenschappelijke, landelijke aanpak gekozen, bijvoorbeeld als dit de organisaties die deze verordening moeten implementeren kan ontlasten. Dit heeft geleid tot een keuze voor centraal gestuurde coördinatie op de implementatie.

Coördinatie op de implementatie

Nederland heeft, net zoals de andere lidstaten, conform de verordening een Nationaal Coördinator SDG aangesteld die ervoor zorgt dat de implementatie van de verordening wordt gecoördineerd en de verbinding

³ Uitleg SDG in een animatiefilmpje – <https://www.youtube.com/watch?v=Znkoz0-P3sc>

⁴ «Informereren» staat beschreven in Annex I en «Hulp- en ondersteuningsdiensten» in Annex III. Het gaat bij dit laatste om diensten voor ondersteuning en probleemoplossing aan burgers en bedrijven.

⁵ Dit staat beschreven in Annex II.

⁶ <https://europa.eu/youreurope/index.htm#nl>

⁷ <https://sdg.pleio.nl/files/view/57979242/bnc-grondbeginselen-basisimplementatie-sdgpdf>

met de Europese Commissie en andere Europese lidstaten goed verloopt. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vult de rol van nationaal coördinator in, waarbij geldt dat de Nederlandse overheidsorganisaties die onder de verordening vallen in beginsel zélf verantwoordelijk zijn en blijven voor het implementeren van de SDG-verordening.

Er wordt gecoördineerde ondersteuning geleverd vanuit het ministerie. Deze ondersteuning richt zich op gebieden als communicatie, hergebruik van architectuur en reeds bestaande ICT-voorzieningen, organiseren van afstemmingsgremia en het realiseren van eventueel benodigde centrale oplossingen. Daarnaast wordt er ook Europees samengewerkt in pilotprojecten⁸ om Europese grensoverschrijdende samenwerking en uitwisseling van gegevens op een slimme wijze te realiseren.

Resultaten tot nu toe

De gecoördineerde aanpak heeft inmiddels een aantal zaken opgeleverd, zoals uitgangspunten voor de basisimplementatie en een juridische topdownanalyse⁹ waarmee een eenduidige Nederlandse implementatie beter realiseerbaar is. Verder is er een informatieplatform¹⁰ ingericht, zijn er informatieproducten voor de Nederlandse dienstverleners opgeleverd en wordt er zowel binnen Nederland als met andere EU-lidstaten intensief samengewerkt.

Samenwerken aan implementatie

Er wordt nauw samengewerkt met medeoverheden en uitvoeringsorganisaties aan de implementatie van de verordening. Er vindt interbestuurlijke afstemming plaats over diverse aspecten van de verordening, zoals juridica, architectuur, bouwstenen. Er wordt gezamenlijk opgetrokken in het licht van de Nederlandse implementatie, alsmede de nadere uitwerking van de verordening in Europees verband.

Op het onderdeel «Informereren en Ondersteuningsdiensten» werken betrokken organisaties als rijksoverheid/Government.nl, VNG, Digitaal Ondernemersplein, Antwoord voor Bedrijven en Samenwerkende Catalogi in een projectgroep aan het nader uitwerken van de Nederlandse implementatie. De uitgedachte keuzes worden voorgelegd aan een Stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokken organisaties en overheden.

Op het onderdeel «Procedures» wordt op dit moment op eenzelfde manier een projectgroep geformeerd. Tevens wordt op dit onderdeel in Europees verband samengewerkt aan nadere uitwerking van de implementatie in door de Europese Commissie georganiseerde werkgroepen.

Vertalen

Een van de stappen die Nederlandse organisaties moeten zetten bij het implementeren van de SDG-verordening, is het aanbieden van onder de verordening aangewezen informatie en procedures in het Engels. Hiervoor is een vertaaldienst beschikbaar via de Europese Commissie. Nederlandse organisaties zijn uitgenodigd om te vertalen teksten hiervoor aan te leveren. De eerste vertalingen zijn begin april van dit jaar opgeleverd.

⁸ Bijvoorbeeld het project Digital Europe for All (DE4A) waarin wordt gewerkt aan pilots in het kader van het starten van een onderneming of het gaan studeren in een andere lidstaat.

⁹ <https://sdg.pleio.nl/groups/view/57979209/kennisbank-sdg/files/57979210>

¹⁰ <http://sdg.pleio.nl>

Tijdslijnen

De implementatie wordt planmatig stapsgewijs uitgevoerd aan de hand van de tijdslijnen die de verordening hanteert:

- December 2020 moeten de Rijksproducten die vallen onder «Informereren» voldoen aan de SDG.
- December 2022 moeten de medeoverheden eveneens voldoen aan «Informereren».
- December 2023 moeten de procedures die onder de verordening vallen online beschikbaar zijn en volledig digitaal doorlopen kunnen worden.

Bestuurlijke en beleidsmatige kaders

De SDG-verordening sluit aan bij en bouwt voort op verschillende reeds bestaande bestuurlijke en beleidsmatige kaders. In EU-verband zijn dat bijvoorbeeld het *Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie*¹¹, de *Tallinn Declaration on e-Government*¹², de *Dienstenrichtlijn*¹³ en de *Digital Single Market strategie*¹⁴.

Op Nederlands niveau zijn dat de *Nederlandse Digitaliseringsstrategie 2.0*¹⁵, de *Agenda Digitale Overheid; NLDigibeter*¹⁶ en het concept-wetsvoorstel *Wet digitale overheid*¹⁷.

Deze implementatieopgave biedt de kans om op het gebied van digitale overheidsdienstverlening zaken slimmer te gaan doen en zo de administratieve lasten te verlichten en de dienstverlening voor burgers en ondernemers stapsgewijs verder te verbeteren. Ook sluiten de SDG-doelstellingen zeer goed aan op de maatregelen die nu in verband met Covid-19 worden genomen. Het digitaal en op afstand als burger of ondernemer zaken kunnen regelen met de overheid, is actueler en relevanter dan ooit.

Tot slot

De plannen van de Europese Commissie zijn ambitieus en kennen strakke tijdspaden. Gezien de diverse tijdslijnen en momenten waarop onderdelen van de verordening in werking zullen treden, zal ik uw Kamer geregeld over de stand van zaken informeren. Duidelijk mag zijn dat de SDG-verordening een majeure opgave behelst waarmee de dienstverlening aan burgers en ondernemers in Europa een kwalitatieve impuls krijgt. Het kabinet zet dan ook in op een adequate doch realistische en tijdige implementatie van de Single Digital Gateway.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops

¹¹ <https://wetten.overheid.nl/BWV0001506/2013-07-01>, in het bijzonder art. 18

¹² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/ministerial-declaration-egovernment-tallinn-declaration>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=LEGISSUM%3AI33237>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0192&from=EN>

¹⁵ Bijlage bij Kamerstuk 26 643, nr. 623

¹⁶ Bijlage bij Kamerstuk 26 643, nr. 621

¹⁷ <https://wetgevingskalender.overheid.nl/Regeling/WGK005654>